

49202202 : สาขาวิชาภาษาไทย

คำสำคัญ : การปรับเปลี่ยน / ชื่อวัด / คำนิยม

กุสุมา สุ่มมาตร : การปรับเปลี่ยนชื่อวัดในจังหวัดร้อยเอ็ด. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รศ.
สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. 156 หน้า.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาชื่อวัดและการปรับเปลี่ยนชื่อวัดในจังหวัดร้อยเอ็ดด้านลักษณะทางภาษา ความหมายของชื่อวัด และรูปแบบการประกอบหน่วยศัพท์ รวมทั้งศึกษาปัจจัยและค่านิยมที่สะท้อนจากการปรับเปลี่ยนชื่อวัดในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลชื่อเดิมของวัดจำนวน 714 ชื่อ และชื่อวัดที่ปรับเปลี่ยนในจังหวัดร้อยเอ็ดจำนวน 714 ชื่อ จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์หน่วยศัพท์ ผลการศึกษาเมื่อเปรียบเทียบชื่อเดิมและชื่อวัดที่ปรับเปลี่ยนพบว่าด้านลักษณะทางภาษา ด้านจำนวนพยางค์มี 3 ประเภท คือ การปรับเปลี่ยนที่จำนวนพยางค์เพิ่มขึ้น การปรับเปลี่ยนที่จำนวนพยางค์เท่าเดิม และการปรับเปลี่ยนที่จำนวนพยางค์ลดลง ด้านลักษณะทางภาษาเกี่ยวกับที่มาของภาษาที่ใช้ตั้งชื่อ ชื่อเดิมที่มีที่มาจากภาษาไทยและได้ปรับเปลี่ยนเป็นภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตมีจำนวนมากที่สุด ด้านความหมาย กลุ่มความหมายที่มีจำนวนหน่วยศัพท์เพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัดมี 2 กลุ่มความหมาย ได้แก่ กลุ่มความหมายเกี่ยวกับความดีงามและความเจริญรุ่งเรือง และกลุ่มความหมายเกี่ยวกับคนและวงศ์ตระกูล และกลุ่มความหมายที่มีจำนวนหน่วยศัพท์ลดลงมากมี 2 กลุ่มความหมาย ได้แก่ กลุ่มความหมายเกี่ยวกับชุมชนและที่อยู่อาศัย และกลุ่มความหมายเกี่ยวกับพืชและสัตว์ นอกจากนี้กระบวนการเปลี่ยนแปลงความหมายมี 2 รูปแบบ คือ ความหมายคล้ายเดิม และความหมายเปลี่ยนแปลง ส่วนด้านรูปแบบการประกอบคำที่ใช้ตั้งชื่อวัดนั้น รูปแบบที่มีเฉพาะส่วนหลักส่วนใหญ่เป็นชื่อหมู่บ้านได้ปรับเปลี่ยนเป็นส่วนขยาย+ส่วนหลักที่เป็นความหมายหลักมากที่สุด ความหมายหลักนี้ไม่ได้มาจากชื่อหมู่บ้านส่วนใหญ่จะหมายถึงชุมชนและที่อยู่อาศัย และรองลงมาคือคนและวงศ์ตระกูล

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้มีการปรับเปลี่ยนชื่อวัด พบว่ามี 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยค่านิยมของคนในชุมชนและปัจจัยทางสังคม ส่วนค่านิยมที่สะท้อนจากการปรับเปลี่ยนชื่อวัดในจังหวัดร้อยเอ็ดคือ ค่านิยมภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต ค่านิยมสิริมงคล ค่านิยมจิตใจที่สะอาดผ่องแผ้ว และค่านิยมความสามัคคี

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....

49202202 : MAJOR : THAI

KEY WORDS : THE MODIFICATION/BUDDHIST TEMPLES' NAMES /VALUE

KUSUMA SOOMMAT : THE MODIFICATION OF BUDDHIST TEMPLES' NAMES IN
ROI ET PROVINCE. ASSOC. PROF. SUWATTANA LIAMPRAWAT. 156 pp.

This thesis aims to study the Buddhist temples' names and their modification in Roi Et Province by focusing on the language used, meanings, and word formation as well as factors and values revealed by the modification of temples' names. Data for the analysis comes from 714 temples' former names and modified names. After applying the lexeme analysis in which the temples' former names and modified names are compared, it is found that with respect to the language used, more specifically, the number of syllables, there are three kinds of modification: modification by which the number of syllables increases, modification by which the number of syllables remain unchanged, and modification in which the number of syllables decreases. With respect to the sources of language used, it is found that most of the former names originated from Thai while modified names are from Pali-Sanskrit. With respect to meaning, there are two kinds of changes: those in which some element are added and those in which some element are deleted. For the former, meaning is related either to prosperity and goodness, or people and kinship. For the later, meaning is either related to communities and livings areas or plants and animals. Moreover, meaning change is either the process by which the new meaning is similar to the old one or the process by which the new meaning is different from the old one. With respect to patterns of word formation, the patterns most found is that which the head without a modifier is changed into the head with its modifier. While the head without a modifier is largely the name of the village, the meaning of a head with its modifier is associated with either communities and livings areas or people and kinship. With respect to factors causing the modification of temples' names, there are two kinds of factors: factors related to values and social factors. The factors revealed by the modification of temples' names in Roi Et are values related to Pali-Sanskrit, auspiciousness, clear mindedness, and cooperation.

Department of Thai Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009

Student's signature.....

Thesis Advisor's signature.....